

Projekt: Forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet

Dato: 22. februar 2024

Akt nr. 372569

Sagsbehandler
Stine Bang

Baggrund for projektet

Projektet skal gennem en revision af lov om menighedsråd, lov om valg til menighedsråd og evt. andre love bidrage til, at det bliver administrativt lettere for menighedsrådene at løfte deres opgaver.

Som led i arbejdet skal der således identificeres områder, hvor den kirkelige lovgivning kan være en udfordring og til tider hindring for menighedsrådenes daglige virke. Det skal som en del af projektet belyses, hvordan menighedsrådene i praksis løser deres opgaver, og hvilke muligheder for understøttelse der kan trækkes på i tilfælde af tvivlsspørgsmål eller uenigheder. Denne afdækning skal sammen med erfaringerne fra forsøg i folkekirken anvendes til beskrivelse af, om og hvordan man kan give menighedsrådene flere valgmuligheder til at organisere sig internt i menighedsrådet herunder konkrete forslag til minimering af administrativt bøvvl, som menighedsrådsmedlemmer kan opleve. Det kan også være aktuelt at se på menighedsrådenes samlede opgaveportefølje. Anbefalingerne skal ledsages af konkrete forslag til lovændringer.

Der har under skiftende kirkeministre været fokus på menighedsrådenes arbejde – både den økonomiske og den administrative del. Menighedsrådene har også selv udtrykt holdninger til arbejdet blandt andet indeholdt i nedenstående publikationer og projekter samt i dagspressen.

- Udvalget om den lokale økonomi i folkekirken, nedsat i 2006. Afgav betk. 1491/2007.
- Projektet "Mere Kirke for pengene". Projektet blev finansieret af fællesfonden, og i styregruppen sad repræsentanter fra Kirkeministeriet, Landsforeningen af Menighedsråd, Danmarks Provsteforening og stiftskontorcheferne.
- Bort med kirkebøvlet, Bertel, 2015.
- Menighedsråd på jeres måde, Kora Rapport 2015 og efterfølgende arbejdsgruppearbejde med repræsentanter for Kirkeministeriet, biskopperne, Landsforeningen af Menighedsråd, Danmarks Provsteforening og stiftskontorcheferne.
- Forsøg i folkekirken, der er udfaset i løbet af 2023. Erfaringerne fra nogle af forsøgene er implementeret gennem ændring af økonomiloven og menighedsrådsloven i 2023 (L 18).
- Evaluering af Lov om forsøg i folkekirken, 2022.
- Arbejdsgruppen "Gode rammer for folkekirkens lokale kasser". Arbejdsgruppens forslag er gennemført i 2023 (L 18).

Det er ligeledes en dagsorden, der optager biskopperne, Præsteforeningen og Landsforeningen af Menighedsråd.

Disse rapporter sammenholdt med de gennemførte forsøg under forsøgsloven med ændret intern organisering understreger, at der stadig er et behov for at understøtte og forenkle menighedsrådsarbejdet yderligere.

Senest med ændring af lov om folkekirkens økonomi og lov om menighedsråd i foråret 2023 (L 18) er en del af de ønskede forenklinger blevet indarbejdet i den kirkelige lovgivning. Det drejer sig blandt andet om øgede muligheder for samarbejder mellem menighedsråd og provstiudvalg i samme provsti, herunder med mulighed for delegering af administrative opgaver for afgrænsede områder til provstiudvalget uden By-, Land- og Kirkeministeriets forudgående godkendelse.

Disse ændringer blev udarbejdet på baggrund af en indstilling fra arbejdsgruppen for "Gode rammer for folkekirkens lokale kasser", der i udgangspunktet skulle se på de lokale kasser i lov om folkekirkens økonomi. I processen blev erfaringerne fra de forsøg under lov om forsøg i folkekirken, som handlede om ændret opgavefordeling og budgetarbejde, inddraget. Dette medførte ud over forenkling af menighedsrådenes og provstiudvalgenes mulighed for samarbejde uden By-, Land- og Kirkeministeriets godkendelse også mere fleksible rammer for den lokale budgetlægning.

Der udestår som nævnt fortsat en opfølgning på de gennemførte forsøg om ændret intern organisering af menighedsrådsarbejdet. (Se evalueringen af forsøgsramme 7 i Evaluering af forsøg under Lov om forsøg i folkekirken 2022 [her](#)). Arbejdsgruppen pegede på, at et eventuelt initiativ vedrørende ny organisering af menighedsrådenes arbejde bør kobles sammen med en opdatering af lov om menighedsråd.

Delelementer der skal indgå i projektet

Der tages i projektet udgangspunkt i de erfaringer, der allerede er beskrevet i ovenstående projekter, kombineret med de erfaringer der kan udledes af undersøgelse af det psykiske arbejdsmiljø i folkekirken (resultatet er offentliggjort den 24. januar 2024) og de dele af forsøgslovgivningen, der ikke blev indarbejdet i L 18 (forsøgsramme 7).

Projektet skal bl.a. se på og inddrage følgende elementer:

1. Gennemgang af lov om menighedsråd og lov om valg til menighedsråd.
2. Menighedsrådenes struktur, herunder betydningen af større pastorater med flere menighedsråd og behovet for samarbejde mellem disse.
3. Enkeltmandsposter i menighedsrådet (formand, næstformand, kontaktperson mv.).
4. Bedre forberedelse af menighedsrådsmedlemmerne til deres opgaver. Det skal i den forbindelse undersøges, om der er behov for uddannelse, og i hvilket omfang denne evt. skal være obligatorisk, ligesom det skal overvejes om der skal skabes mulighed for udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste, når menighedsrådsmedlemmerne deltager i evt. uddannelse.

5. Inspiration og sparring fra Landsforeningen af Menighedsråds arbejde med menighedsrådenes vilkår.
6. Erfaringer fra forsøg med ændret intern organisering af menighedsrådsarbejdet i folkekirken.
7. Resultater fra undersøgelsen af det psykosociale arbejdsmiljø i folkekirken inddrages i relevant omfang, herunder fokus på mere tydelig ledelse.
8. Modernisering af menighedsrådenes arbejdsform, herunder muligheden for online-møder, elektronisk underskrift af beslutningsprotokollen m.v.
9. Biskoppens tilsyn med menighedsrådet.
10. Medieomtale – der skrives meget om menighedsrådene i diverse kirke-relaterede medier. Dagspressen, fagblade etc. Har medierne en effekt på arbejdet i menighedsrådene?
11. Skal der være forskellige valgmuligheder for den interne organisering afhængigt af sognets størrelse og dermed menighedsrådets størrelse.

Projektorganisering

Projektejer er By-, Land- og Kirkeministeriet.

Projektet forankret i en styregruppe, der får følgende sammensætning:

- Pernille Esdahl, retschef, By-, Land- og Kirkeministeriet (Formand)
- En repræsentant for biskopperne
- To repræsentanter for Landsforeningen af Menighedsråd
- En repræsentant for Danmarks Provsteforening
- En repræsentant for Den danske Præsteforening
- En repræsentant for stiftskontorcheferne
- En repræsentant for kirkefunktionærorganisationerne
- Katrine Gunnersø Søndergaard, kontorchef, By-, Land- og Kirkeministeriet
- Morten Kildevang Jensen, kontorchef for Folkekirken It

Styregruppens ansvar:

- Træffer beslutninger om de store linjer i projektet.
- Sikrer ejerskab og opbakning blandt folkekirkenes parter.
- Sikrer projektets fremdrift og resultater.

Der nedsættes to arbejdsgrupper, der sammensættes med medarbejdere fra relevante kontorer i BLKM og med repræsentanter for interessenterne, jf. bilag 1.

Arbejdsgruppe 1: Gennemgang af lov om menighedsråd og lov om valg til menighedsråd samt udarbejdelse af konkrete forslag til justeringer på baggrund af erfaringer med de gennemførte forsøg og fra spørgeskemaundersøgelsen. Arbejdsgruppens skal i sit arbejde tage højde for de elementer, der nævnes ovenfor.

Arbejdsgruppe 2: Der udarbejdes en spørgeskemaundersøgelse, der sendes til menighedsrådene med det formål at undersøge, hvor menighedsrådene selv vurderer, at arbejdet kan forenkles. Parallelt med spørgeskemaundersøgelsen gennemføres kvalitative interviews af et antal valgte og fødte medlemmer af provstiuvalg og provstisekretærene for, at deres erfaringer med understøttelse af menighedsrådene kan inddrages ved udarbejdelsen af konkrete forslag til ændringer. Styregruppen kan beslutte, at der også foretages interviews af udvalgte biskopper og stiftskontorchefer. Spørgeskemaundersøgelsen planlægges igangsat i foråret 2024 og afsluttet i 3. kvartal 2024.

Arbejdsgrupperne kan i processen inddrage andre interessenter fra folkekirken på ad hoc basis til sparring, kvalitetssikring og best practice, jf. bilag 1.

Projektlederens ansvar

- Planlægge og koordinere opgaver og aktiviteter.
- Udarbejde materiale til styregruppen.
- Følge og sikre, at alle frister overholdes.
- Sikre at der kommer et færdigt resultat inden for projektets levetid.

Tidsplan

Medio februar 2024: Etablering og bemanning af styregruppe samt af de to arbejdsgrupper.

Medio marts 2024 – januar 2025: Arbejdet i de to arbejdsgrupper foregår. Udcast til lovtækst er en del af arbejdet.

Det forventes, at der er behov for seks til 10 møder i styregruppen i perioden marts 2024 til januar 2025. Det vil give en mødekadence på et møde hver anden måned.

Styregruppen skal færdiggøre sit arbejde inden udgangen af januar 2025, hvor et samlet forslag skal afleveres til kirkeministeren.